

A**CCE RF/RR/
PF/PR**

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003

**KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD,
MALLESHWARAM, BENGALURU - 560 003**

ಮಾರ್ಚ್/ಏಪ್ರಿಲ್ 2026 ರ ಪರೀಕ್ಷೆ - 1

MARCH/APRIL 2026 EXAMINATION - 1

**ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS**

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **16-S**

CODE NO. : **16-S**

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : First Language — SANSKRIT

प्रथमभाषा — संस्कृतम्

(ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಶಾಲಾ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ)
(Regular Fresh / Regular Repeater / Private Fresh / Private Repeater)

ದಿನಾಂಕ : **18. 03. 2026**]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : **100**

Date : **18. 03. 2026**]

[Max. Marks : **100**

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
I.	अधोलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह लिखत । 1. 'भास्करः' अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति । (A) सूर्यः (B) मकरः (C) भार्याः (D) तस्करः उत्तरम् : (A) सूर्यः	$6 \times 1 = 6$ 1

10/809 ❀ (MA)

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
2.	‘अनामयः’ अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति । (A) तन्मयः (B) चिन्मयः (C) करुणामयः (D) आमयः उत्तरम् : (D) आमयः	1
3.	‘महोदयः’ अस्य स्त्रीलिङ्गरूपम् इदं भवति । (A) महोदयी (B) महोदया (C) महदायिनी (D) महोदरः उत्तरम् : (B) महोदया	1
4.	‘दृश्यते’ अत्र एषः लकारः वर्तते । (A) लृट् लकारः (B) लङ् लकारः (C) लट् लकारः (D) लोट् लकारः उत्तरम् : (C) लट् लकारः	1
5.	‘जगत्याम्’ अत्र एषा विभक्तिः वर्तते । (A) सप्तमीविभक्तिः (B) तृतीयाविभक्तिः (C) प्रथमाविभक्तिः (D) षष्ठीविभक्तिः उत्तरम् : (A) सप्तमीविभक्तिः	1
6.	चन्द्रस्य शुक्लपक्षे वृद्धिः सम्भवति । अत्र रेखाङ्कितपदस्य समुचितं प्रश्नवाचकपदम् इदं भवति । (A) किमर्थम् (B) कदा (C) कुत्र (D) केषाम् उत्तरम् : (B) कदा	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
II.	चतुर्थं पदं लिखत ।	4 × 1 = 4
7.	वृत्रासुरः – असुरः :: दधीचिः – । उत्तरम् : महर्षिः	1
8.	कीर्तिकायः – शिवाजिप्रभुः :: अभयदायिनी – । उत्तरम् : चन्नम्मा	1
9.	शचीपतिः – इन्द्रः :: अञ्जनापतिः – । उत्तरम् : केसरी	1
10.	सुरुचिः – उत्तमः :: सुनीतिः – । उत्तरम् : ध्रुवः	1
III.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।	7 × 1 = 7
11.	कः भूमिं परितः प्रदक्षिणं करोति ? उत्तरम् : चन्द्रः भूमिं परितः प्रदक्षिणं करोति ।	1
12.	लोके सदा किं शाम्यतु ? उत्तरम् : लोके सदा वैरं शाम्यतु ।	1
13.	राजा कान् आचख्यौ ? उत्तरम् : राजा सुमन्त्रप्रमुखान् आचख्यौ ।	1
14.	केसरी कुत्र राज्यं पालयति स्म ? उत्तरम् : केसरी सुमेरुर्नाम पर्वते राज्यं पालयति स्म ।	1
15.	नाट्ये कति रसाः स्मृताः ? उत्तरम् : नाट्ये नवरसाः सन्ति ।	1
16.	दुःखितः ध्रुवः कस्याः समीपम् अगच्छत् ? उत्तरम् : दुःखितः ध्रुवः मातुः समीपम् अगच्छत् ।	1
17.	रमणमहर्षेः कस्मिन् विषये अनास्था आसीत् ? उत्तरम् : रमणमहर्षेः बाह्यविषयेषु अनास्था आसीत् ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IV.	द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	4 × 2 = 8
18.	बुद्धिसागरः मुञ्जं किं प्राह ? उत्तरम् : यथा त्वं राजाधमः तथैव अमात्याधमो वत्सराजः । राज्ञि धर्मिणि धर्मिष्ठाः पापे पापपराः सदा । राजानमनुवर्तन्ते यथा राजा तथा प्रजाः इति ॥	2
19.	कः आयुर्वेदः उच्यते ? उत्तरम् : हितकरम् अहितकरं, सुखकरं दुःखकरम् एवम् आयुः चतुर्धा भवित । एतादृशस्य आयुषः हितकरं किम्, अहितकरं किम् ? आयुषः मानं कियत् ? इत्यादि विषयान् आयुर्वेदः निरूपयति ।	2
20.	सतां सङ्गः किं किं करोति ? उत्तरम् : सतां सङ्गः दुर्बुद्धिं अपाकरोति । चित्तं शुद्धीकरोति । पापं चुलुकीकरोति । प्राणिषु दयागुणम् अधिकं करोति ।	2
21.	सुमन्त्रप्रमुखाः दशरथाय किं व्यजिज्ञपन् ? अथवा मन्थरा कस्याः हृदयं निर्ममन्थ ? तृषितः चकोरः कम् आश्रयति ? उत्तरम् : सुमन्त्रप्रमुखाः दशरथाय-यथा चकोरः चन्द्रमेव आश्रयति, नतु चन्द्रजनकं क्षीरसागरं तथा प्रजाजनोऽपि श्रीराममेव आश्रयति नतु तज्जनकं त्वाम् इति व्यजिज्ञपन् । अथवा मन्थरा कैकेय्याः हृदयं निर्ममन्थ । तृषितः चकोरः चन्द्रम् आश्रयति ।	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
V.	सूचनानुसारम् उत्तरं लिखत ।	$4 \times 2 = 8$
22.	सन्धिं विभज्य नाम लिखत । a) यतिस्सः । b) धेनुर्गच्छति । उत्तरम् : a) यतिः + सः → विसर्गसन्धिः । b) धेनुः + गच्छति → विसर्ग-रेफादेशः ।	$1 \times 2 = 2$ 1 1
23.	विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत । a) यथाक्रमम् । b) चक्रपाणिः । अथवा समासं कृत्वा समासनाम लिखत । a) दिनं दिनं प्रति = b) पतितानि फलानि यस्मात् सः = उत्तरम् : a) क्रमम् अनतिक्रम्य - अव्ययीभावसमासः । b) चक्रं पाणौ यस्य सः - बहुव्रीहिसमासः । अथवा a) दिनं दिनं प्रति = प्रतिदिनम् - अव्ययीभावसमासः । b) पतितानि फलानि यस्यात् सः = पतितफलः - बहुव्रीहिसमासः ।	$1 \times 2 = 2$ 1 1 1 1
24.	वाक्ये विद्यमानं कृदन्तपदं चित्वा प्रत्ययस्य नाम लिखत । a) पठते बालकाय लेखनीं यच्छतु । b) माता क्षीरम् आनीतवती । उत्तरम् : a) पठते - शतृ-प्रत्ययः । b) आनीतवती - क्तवतु-प्रत्ययः ।	$1 \times 2 = 2$ 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
25.	प्रयोगपरिवर्तनं कुरुत । a) बालकः पाठं पठति । b) पित्रा कार्यालयः गम्यते । उत्तरम् : a) बालकेन पाठः पठ्यते । b) पिता कार्यालयं गच्छति ।	1 × 2 = 2 1 1
VI.	संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।	1 × 2 = 2
26.	ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಾವು ಜನ್ಮದಿನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸೋಣ. ಆ ದಿನ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇವರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬರೋಣ. Every year we celebrate our birthday. On that day by visiting temple, seek his blessings then turn up with this offerings. उत्तरम् : प्रतिवर्षं वयं जन्मदिनोत्सवम् आचराम । तस्मिन् दिने देवालयं गत्वा देवं नमस्कृत्य, प्रसादं स्वीकृत्य आगच्छाम ।	2
VII.	कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत ।	1 × 2 = 2
27.	उद्योगं पुरुषलक्षणम् । उद्योगेनैव सर्वाणि कार्याणि फलन्ति । उत्तरम् : ಉದ್ಯೋಗವು ಮಾನವನ ಲಕ್ಷಣವು ಉದ್ಯೋಗದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳು ಫಲಿಸುತ್ತವೆ.	2
VIII.	यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत ।	4 × 3 = 12
28.	“याचको भूत्वा अत्र अहम् आगतः ।” कः पाठः ? कम् अवदत् ? याचकरूपेण कः आगतः ? उत्तरम् : ‘त्यागधनः’ इति पाठः । दधीचिम् अवदत् । याचकरूपेण इन्द्रः आगतः ।	1 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
29.	“संस्कृतेनैव संस्कृतिरपि सुरक्षिता ।” कः पाठः ? कः अवदत् ? केन संस्कृतिः सुरक्षिता ? उत्तरम् : “ज्ञानदीपः” इति पाठः । डा० सत्यव्रतशास्त्री महोदयः अवदत् । संस्कृतेन संस्कृतिः सुरक्षिता ।	1 1 1
30.	“किंस्वित् श्रेष्ठतरं भवेत्” ? कः पाठः ? कः अपृच्छत् ? कम् अपृच्छत् ? उत्तरम् : ‘भीष्मोक्तयः’ इति पाठः । युधिष्ठिरः अपृच्छत् । पितामहं भीष्मम् अपृच्छत् ।	1 1 1
31.	“शरणागतरक्षणं धर्म इति अस्माकं श्रद्धा ।” कः पाठः ? का अवदत् ? शरणागतः कः ? अथवा “सागर इव तिष्ठतु ते यशः ।” कः पाठः ? कः अवदत् ? कस्य यशः ? उत्तरम् : अभयदायितनी इति पाठः । चन्नम्मा अवदत् । शरणागतः राजारामः । अथवा कर्णभारम् इति पाठः । शक्रः अवदत् । कर्णस्य यशः ।	1 1 1
IX.	कवेः देश-काल-कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	2 × 3 = 6
32.	भासः । उत्तरम् : कविः : भासः । देशः : दक्षिणभारतम् । कालः : क्रि० पू० पञ्चमं शतकम् । कृतयः : स्वप्नवासवदत्तम्, कर्णभारम्, प्रतिमानाटकम्, दूतघटोत्कचम् इत्यादीनि चतुर्दशरूपकाणि ।	1 1 1

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
33.	ವೇದವ್ಯಾಸಃ । ಅಥವಾ ಬಲ್ಲಾಳಸೇನಃ । ಉತ್ತರಮ್ : ಕವಿಃ : ವೇದವ್ಯಾಸಃ । ದೇಶಃ : ಯಮುನಾನದೀದ್ವೀಪಃ । ಕಾಲಃ : ದ್ವಾಪರಯುಗಮ್ । ಕೃತಯಃ : ಮಹಾಭಾರತಮ್, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಿ, ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣಾನಿ ಮಾತಾಪಿತರೌ-ಸತ್ಯವತೀ, ಪರಾಶರಃ ಚ । ಅಥವಾ ಕವಿಃ : ಬಲ್ಲಾಳಸೇನಃ । ದೇಶಃ : ಧಾರಾನಗರಮ್ । ಕಾಲಃ : ಷೋಡಶಶತಕಮ್ । ಕೃತಿಃ : ಭೋಜಪ್ರಬಂಧಃ ।	1 1 1 1 1 1 1 1
X.	ಪದ್ಯಪಾಠಸ್ಯ ನಾಮ ಉಲ್ಲೇಖ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಪಂಚಭೈಃ ವಾಕ್ಯೈಃ ಕರ್ನಾಟಕಭಾಷಯಾ, ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ, ಆಂಗ್ಲಭಾಷಯಾ ವಾ ಲಿಖತುಂ ।	3 × 3 = 9
34.	एकोदेवः सर्वभूतेषु गूढः सर्वव्यापी सर्वभूतान्तरात्मा । कर्माध्यक्षः सर्वभूताधिवासः साक्षी चेता केवलो निर्गुणश्च ॥ ಉತ್ತರಮ್ : ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'ಉಪನಿಷದ್ವಚನಮ್' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬನೇ (ಅದ್ವಿತೀಯನಾದ) ದೇವರು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರಾತ್ಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡುವವನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇದ್ದು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಾ ಚೇತನಾರೂಪನಾಗಿ, ಉಪಾಧಿರಹಿತನಾಗಿ ಸತ್ತ್ವಾದಿ ಗುಣರಹಿತನಾಗಿ ಇದ್ದಾನೆ.	1 2

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
35.	ಯತ್ರ ಕುತ್ರ ವಾ ವಯಂ ಸಮಗ್ರಭಾರತೇ ಸ್ಥಿತಾ ಭಾಷಯಾಪಿ ಧರ್ಮತಶ್ಚ ಭಿನ್ನಮಾರ್ಗಮಾಶ್ರಿತಾಃ । ಆದಿತಶ್ಚ ಮಧ್ಯತಸ್ತಥಾಂತತಶ್ಚ ಭಾರತಾ ಭಾರತೀಯಭಾವನೇತಿ ವೃದ್ಧಿಮೇತು ಭಾರತೇ ॥ ಉತ್ತರಮ್ : ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'ಭಾರತೀಯಭಾವನಾ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮಗ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ವಾಸಿಸೋಣ ಭಾಷೆಯಿಂದ, ಧರ್ಮದಿಂದ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ, ಭಾರತದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಭಾರತೀಯರಾಗಿ ವಾಸಿಸೋಣ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತೀಯರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಲಿ.	3
36.	एषः मातुर्वियोगाच्च क्षुधया च भृशार्दितः । रुरोद शिशुरत्यर्थं शिशुः शरवणे यथा ॥ ಅಥವಾ आङ्गिको वाचिकश्चैव आहार्यः सात्विकस्तथा । चत्वारोऽभिनया ह्येते विज्ञेया नाट्यसंश्रयाः । ಉತ್ತರಮ್ : ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'ಮಾರುತೇ: ಮಹಿಮಾ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಾಲಕನು ತಾಯಿಯ ವಿಯೋಗದಿಂದ ಮತ್ತು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಹೇಗೆ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅತ್ತನೋ (ರೋಧಿಸಿದನೋ) ಹಾಗೆ ರೋಧಿಸಿದನು. ಅಥವಾ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'ನಾಟ್ಯಾಂಶಾಃ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶರೀರ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ (ಆಂಗಿಕ), ಸಂಭಾಷಣರೂಪವಾದ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸತ್ತ್ವಾದಿ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಅಭಿನಯಗಳು ನಾಲ್ಕು ವಿಧ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡಬೇಕು.	1 2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XI.	वाक्ये विद्यमानम् अलङ्कारं सलक्षणं समन्वयत ।	1 × 3 = 3
37.	कमलमिव चारु वदनम् । अथवा गङ्गा गङ्गेव पावनी । उत्तरम् : अलङ्कारस्य नाम : उपमा । लक्षणम् : उपमा यत्र सादृश्यलक्ष्मीः उल्लसति द्वयोः । समन्वयः : उपमानम् - कमलम् । उपमेयम् - वदनम् । उपमावाचकः - इव । साधारणधर्मः- चारुत्वम् / चारुता । अथवा अलङ्कारस्य नाम : अनन्वयः लक्षणम् : उपमानोपमेयत्वं यदा एकस्यैव वस्तुनः । समन्वयः : अत्र गङ्गा इति एकस्यैव वस्तुनः उपमानोपमेयत्वं प्रकल्पितम् ।	3
XII.	प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत ।	1 × 3 = 3
38.	मनीषिणः सन्ति न ते हितैषिणः । उत्तरम् : ज त ज र U - U - - U U - U - U - मनीषिणः सन्ति न ते हितैषिणः । छन्दोनाम - वंशस्थम् । अक्षराणि - एकादश । गणाः - अत्र प्रतिपादे (12) द्वादशाक्षराणि, ज - त - ज - र गणाः भवन्ति ।	3

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
XIII.	ಪದ್ಯಂ ಪೂರ್ಯತ 	1 × 4 = 4
39.	ಪಿಬಂತಿ ವಿಭೂತಿ: ಉತ್ತರಮ್ : ಪಿಬಂತಿ ನದಿ: ಸ್ವಯಮೇವ ನಾಮ್ಹ: ಸ್ವಯಂ ನ ಖಾದಂತಿ ಫಲಾನಿ ವೃಕ್ಷಾ: ನಾದಂತಿ ಸಸ್ಯಂ ಖಲು ವಾರಿವಾಹಾ: ಪರೋಪಕಾರಾಯ ಸತಾಂ ವಿಭೂತಿ:	4
XIV.	ದಶವಾಕ್ಯೈ: ಉತ್ತರಂ ಕರ್ನಾಟಕಭಾಷಯಾ, ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ, ಆಡ್ಗಲಭಾಷಯಾ ವಾ ಲಿಖತ 	3 × 4 = 12
40.	ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಯೋ: ವಿಷಯೇ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಪೂರ್ವಜಾನಾಂ ಸಿದ್ಧಾಂತ: ಕ: ? ವಿವೃಣುತ ಉತ್ತರಮ್ : * ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. * ತೈತ್ತಿರಿಯ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ “ಮಿತ್ರೋ ದಾಧಾರ ಪೃಥಿವೀಮುತಘಾಮ್, ಮಿತ್ರ: ಕೃಷಿ:” ಎಂಬ ಸಾಲೇ ಉದಾಹರಣೆಯು. * ಸೂರ್ಯನು ಖಗೋಳ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. * ಎಲ್ಲಾ ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಸೂರ್ಯನಿಂದಲೇ ಬಲವನ್ನು ಮತ್ತು ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. * ಚಂದ್ರನು ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. * ಚಂದ್ರನ ವೃದ್ಧಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀಣಿಸುವಿಕೆಗಳು ಭೂಮಿಯ ಚಲಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. * ಚಂದ್ರನ ಜನ್ಮ, ವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಕ್ಷಯ (ಕ್ಷೀಣಿಸುವಿಕೆ) ವು ಆತನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ, ಚಲಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
41.	‘ನಾಟ್ಯಾಂಶಃ’ ಇತಿ ಪದ್ಯಪಾಠಸ್ಯ ವಿಷಯಂ ಶ್ಲೋಕಾನುಸಾರಂ ಲಿಖತ । ಅಥವಾ ಕರ್ಣ-ಶಕ್ರಯೋಃ ಸಮ್ಮಾಘಂ ಲಿಖತ । ಉತ್ತರಃ : ★ ಭರತ ಮುನಿಯಿಂದ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ರಚನೆ. ★ ಶೃಂಗಾರಾದಿ ನವರಸಗಳ ವರ್ಣನೆ. ★ ಒಂಭತ್ತು ಸ್ಥಾಯೀಭಾವಗಳ ವರ್ಣನೆ. ★ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ಅಭಿನಯಗಳು - ಆಂಗಿಕ, ವಾಚಿಕ, ಅಹಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾತ್ವಿಕಗಳ ವರ್ಣನೆ. ★ ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳು ★ ವಾದ್ಯ ವಿಶೇಷಗಳು, ತತಂ, ಅವನದ್ದಂ, ಘನ ಹಾಗೂ ಸುಷಿರ ★ ತಂತಿ ವಾದ್ಯ, ಚರ್ಮವಾದ್ಯ, ತಾಳವಾದ್ಯ, ಕೊಳಲು ವಾದ್ಯ ★ ನೃಪಪತ್ನಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಯಕಿಯರ ವರ್ಣನೆ. ಅಥವಾ ★ ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ರೂಪಾಂತರದಿಂದ ಇಂದ್ರನ ಆಗಮನ. ★ ಕರ್ಣನಿಂದ ಅಭಿವಂದನೆ ಬಂದ ಕಾರಣದ ವಿಚಾರಣೆ. ★ ಇಂದ್ರನಿಂದ ಕೀರ್ತಿವಂತನಾಗುವೆಂಬ ಆಶೀರ್ವಾದ. ★ ಕರ್ಣನಿಂದ ಸಮರ್ಥನೆ. ★ ಸಾಲಂಕೃತ ಸಾವಿರ ಗೋವಿನ ದಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ★ ಇಂದ್ರನಿಂದ ನಿರಾಕರಣೆ. ★ ಸಾವಿರಾರು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡುವೆನೆಂದು ಕರ್ಣ.	

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
42.	ಅಮರನಾಥಗುಹಾ ವಿಷಯ ಕಾ ಪುರಾಣಕಥಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ ? ಉತ್ತರ : - ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಮರನಾಥ ಗುಹೆ ಒಂದು. - ಶಿವನಿಂದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಅಮರತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವಿಕೆ. - ಕಥೆ ಕೇಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿ ನಿದ್ರೆಗೊಳಗಾದಳು. - ಶಿವನ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಎರಡು ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಅಗಮನ. - ಪಾರಿವಾಳಗಳಿಂದ ಅಮರತ್ವ ಕಥಾಶ್ರವಣದಿಂದ ಅಮರತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿ.	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
	★ ವಿಷಯ ಅರಿತ ಶಿವನಿಂದ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾರಿವಾಳಗಳ ದಹಿಸಲು ನಿರ್ಧಾರ. ★ ಭಯಗೊಂಡ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ★ ಶಿವನ ಅಭಯ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶ್ರಾವಣಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಮಲಿಂಗವಾಗಿ ದರ್ಶನ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಶಿವನಿಂದ ವರ ಪ್ರಧಾನ ಅನುಗ್ರಹ.	
XV.	ಅಧೋಲಿಖಿತಮ್ ಅನುಚ್ಛೇದಂ ಪಠಿತ್ವಾ ಪ್ರಶ್ನಾನ್ ಉತ್ತರತ ।	1 × 4 = 4 (2 + 2)
43.	ಡಾ० ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಮಹಾಭಾಗ: ಕ್ರಿ.ಶ. 1888 (1888) ತಮೆ ವರ್ಷೆ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮಾಸೆ ಪಶ್ಚಿಮೆ ದಿನೆ ಅಜಾಯತ । ಆನ್ಧ್ರಪ್ರದೇಶಸ್ಯ ಚಿತ್ತೂರಮಂಡಲೇ ವಿಧಿಮಾನ: ತಿರುತ್ತಣಿ ಗ್ರಾಮ: ಅಸ್ಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನಮ್ । ಅಸ್ಯ ಪಿತಾ ಸರ್ವಪಲ್ಲಿ ವೀರಸ್ವಾಮಿ । ಮಾತಾ ಸೀತಮ್ಮಾ । ವೀರಸ್ವಾಮಿ ತು ಮಂಡಲಾಧಿಕಾರಿಣ: ಕಾರ್ಯಾಲಯೇ ಕರ್ಮಕರ: ಆಸೀತ್ । ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಮಹೋದಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಿद्याಭ್ಯಾಸ: ತಿರುತ್ತಣಿಗ್ರಾಮೇ ಆಲಾ-ರಾಮ-ಶಾಲಾयां ಪಶ್ಚಿಮೆ ವಯಸಿ ಆರಬ್ಧ: । ಭಾರತೀಯ-ವಿद्या ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯಾ ಚ ಪ್ರಭಾವಿತ: ಸ: ಬಾಲ್ಯಾದೇವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾಂ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಅಧ್ಯೇತುಮ್ ಆರೇಭೇ । ತದನಂತರಂ ಪಿತಾ ಪುತ್ರಮ್ ಆಙ್ಗಲಭಾಷಾಧ್ಯಯನಾರ್ಥಂ ತಿರುಪತಿ ನಗರೇ ವಿಧಿಮಾನಾಂ ಲುಥೇರ್ನ್ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ । ವೆಲ್ಲೂರುನಗರೇ ವೋರಾಸ್ವಿಡ್ಯಾಲಯೇ ಪದವಿಪೂರ್ವ ವಿद्याಭ್ಯಾಸಂ ಅಪೂರಯತ್ । ಗುರುಜನಾ: ತಂ ಮೇಧಾವಿ ಛಾತ್ರ: ಇತಿ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಸ್ಮ । ತತ: ಮದ್ರಾಸನಗರೇ ಕ್ರೈಸ್ತಮಹಾವಿಡ್ಯಾಲಯೇ ಪದವಿ ವಿद्याಭ್ಯಾಸಾರ್ಥಂ ಪ್ರವೇಶಮ್ ಅಲಭತ । ಶಿವಕಾಮಮ್ಮಾ-ನಾಮ್ನಾ ಕನ್ಯಯಾ ಸಹ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಮಹೋದಯಸ್ಯ ವಿವಾಹ: ಸಮಭವತ್ । ಪ್ರಶ್ನಾ: — i) ಡಾ० ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಮಹಾಭಾಗ: ಕದಾ ಅಜಾಯತ ? ii) ಅಸ್ಯ ಮಾತಾ-ಪಿತರೌ ಕೌ ? iii) ಪಿತಾ ಪುತ್ರಮ್ ಆಙ್ಗಲಭಾಷಾಧ್ಯಯನಾರ್ಥಂ ಕುತ್ರ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ? iv) ಕಯಾ ಸಹ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಮಹೋದಯಸ್ಯ ವಿವಾಹ: ಸಮಭವತ್ ?	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	उत्तरम् : i) डा० राधाकृष्णन् महोदयः क्रि.श. १८८८ (1888) तमे वर्षे अजायत । ii) अस्य माता-सीतम्मा, पिता वीरस्वामी । iii) पिता पुत्रम् आङ्ग्लभाषाध्ययनार्थम् तिरुपतिनगरस्य लुचेरन् प्रौढशालां प्रेषितवान् । iv) शिवकाम्मानाम्न्या कन्यया सह विवाहः समभवति ।	1 1 1 1
XVI.	पत्रं लिखत ।	1 × 5 = 5
44.	बेङ्गलूरुमण्डलस्य सर्वकारीयविद्यालयस्य छात्रः/छात्रा इति मत्वा दिनत्रयं विरामं सम्प्रार्थ्य मुख्योपाध्यायं प्रति विरामपत्रं लिखत । अथवा बेलगाविमण्डलस्य सर्वकारीयप्रौढशालायाः छात्रः/छात्रा इति मत्वा धनं प्रेषयितुं शिरसिनगरे विद्यमानं पितरं प्रति पत्रं लिखत । उत्तरम् : विरामपत्रम् * सकाशात् - * सविधे - * विषयः विवरणञ्च - * समापनम् - अथवा	1 1 2 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	धनं प्रेषयितुं पितरं प्रति पत्रम् * उपक्रमः सम्बोधनं च - * विषयविवरणम् - * समापनम् - * पत्रसङ्केतः -	1 2 1 1
XVII.	दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत ।	1 × 5 = 5
45.	परिसरमालिन्यम् संरक्षणोपायाः च । अथवा स्वातन्त्र्योत्सवः । उत्तरम् : i) पीठिका । ii) विषयनिरूपणम् । iii) उपसंहारः ।	1 3 1